

TÜRK SİVİL HAVA ARACI SİCİLİNE KAYITLI HAVA ARAÇLARININ DEVLET HAVA ARACI OLARAK KULLANILMASI GENELGESİ

UOD/2022-01

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genelge, Türk sivil hava aracı siciline kayıtlı hava araçlarının Devlet Hava Aracı olarak kullanılması durumunda uyulacak kuralların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, hava taşıma işletmeleri tarafından Türk sivil hava aracı siciline kayıtlı hava araçlarının, münferit veya dönemsel olarak 2920 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında devlet hava aracı statüsünde işletildiği faaliyetleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Genelge,

- a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na,
- b) 03/06/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'na,
- c) 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 441'inci maddesine,
- ç) 07/01/2020 tarihli ve 31001 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Hava Araçları Hakkında Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Genelgede geçen;

- a) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nı,
- b) Devlet Hava Aracı: Devletin askerlik, güvenlik, gümrük ve orman yangınları ile mücadele hizmetlerinde kullandığı hava araçlarını,
- c) Dinlenme süresi: Bir uçucu ekibin, bir önceki uçuş görev süresinin bittiği andan itibaren başlayan ve yeni bir uçuş görev süresinin başlama saatine kadar süren, her türlü görevden muaf tutulduğu süreyi,
- ç) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,
- d) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- e) Görev: Uçuş görevi, idari görevler, eğitim vermek veya almak ve kontrolleri gerçekleştirmek, konumlandırma ve bir takım nöbet unsurları dâhil olmak üzere, ekip üyesinin işletici için icra ettiği herhangi bir görevi,
- f) Görev süresi: Tek bir uçuş ya da uçuş serilerinden oluşmuş bir uçuş görevi için, uçuş ekip üyesinin uçuş hazırlığı ile başlayan ve aynı uçuş veya uçuş serilerinin sonundaki tüm uçuş görevlerinden muaf tutulduğu toplam süreyi,

g) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracını,

ğ) İşletici: Ticari veya Genel Havacılık Ruhsatı almış gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Uçuş ekibi: Bir uçuş görev süresi boyunca, hava aracının işletilmesi ile ilgili görevleri ifa eden pilot lisansına sahip ekip üyesini ifade eder.

İfade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 2920 sayılı Kanunu ile ilgili diğer mevzuatta ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Münferit Durumlar

Münferit durumlar

MADDE 5– (1) Münferit olarak sivil hava araçlarının Devlet Hava Aracı olarak kullanılması durumunda geçerli genel şartlar şunlardır;

a) Münferit olarak kiralanacak hava aracı, devlet hava aracı tanımında belirtilen kapsam dahilinde kullanılabilir.

b) Hava aracı, devlet hava aracı olarak kullanılırken kesinlikle sivil amaçlı (yolcu, yük v.b. taşımacılık) faaliyetler gerçekleştirilemez.

c) Uçuş ekibinin temini, sürekli uçuşa elverişlilik ve operasyonel sorumlulukları hava aracı işleticisinde olacaktır.

ç) Bakım ve operasyon gereklilikleri sivil havacılık kuralları kapsamında olacaktır. İstisnai durumlar için Genel Müdürlükten onay alınması gerekmektedir.

d) Devlet Hava Aracı olarak gerçekleştirilecek operasyon süresince uçuş, görev ve dinlenme süreleri prensip olarak sivil havacılık kuralları kapsamında, operasyon bitiminde sivil uçuşa geçiş sürecinde ise dinlenme ve bu kapsamdaki gereklilikler kesinlikle sivil havacılık kuralları dâhilinde yerine getirilecektir.

e) Sigorta gereklilikleri hava aracı işleticisi veya kiralayan tarafından icra edilen faaliyeti kapsayacak ve öngörülen riski içerecek şekilde, asgari sivil havacılık limitleri dâhilinde; gerektiğinde 5684 sayılı Kanunun 33/A maddesine uygun şekilde temin edilecektir.

f) Taşınacak yük, nevi bakımından Devlet Hava Aracı standartlarına, bu amaçla belirlenmiş milli, NATO ve uluslararası dokümanlara göre gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla taşınabilecektir.

g) Türk sivil hava aracı siciline hava araçları ile Devlet Hava Aracı faaliyetleri için yapılan uçuşlarda sivil uçuş kodu kullanılmayacak olup, Transponder'da (Tanımlara eklenmesi) da sivil uçuş kodu bağlanmayacaktır.

ğ) Tüm uçuş ekibi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından oluşacaktır. Uçuş ekibine ilgili uçuşun Devlet Hava Aracı statüsünde bir uçuş olduğu, işletmeci tarafından tebliği yapılmalıdır.

h) Sivil havaalanlarına veya sivil havaalanlarından yapılacak operasyonda hava araçlarının acil durumlar için öngörülen yerlerde konaklaması ve yapılacak yüklemelerin

herhangi bir güvenlik riski oluşturmayacak şekilde terminal ve diğer hava araçlarından belirgin uzaklıklarda gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

ı) Taşıma talebinin ilgili Devlet Hava Aracı kullanma yetkisine sahip kamu kurumu yetkilisi tarafından kendi namlarına veya kendi hizmetlerini görmek maksadı ile belirttiği kişi ve kurum temsilcisinin yazılı olarak hava aracı işletmecisine yapılması, talepte hava aracının Devlet Hava Aracı statüsünde kullanılacağı belirtilmesi ve bu talebin istendiğinde sunulmak üzere işletici tarafından muhafaza edilmesi gerekmektedir.

i) Bu maddenin birinci fıkrasının c bendinde belirtilen gereklilik göz önüne alındığında uçuş ekibinin bahse konu uçuşları uçuş kayıt defterine yazmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

j) Münferit operasyonlar esnasında hava araçları Devlet Hava Aracı statüsünde değerlendirildiğinden meydana gelebilecek herhangi bir hava aracı ciddi olayı/kazası ile ilgili yapılacak araştırma ve inceleme sorumluluğu sözleşme tarafı olan Devlet Hava Aracı kullanma yetkisine sahip ilgili kamu kurum/kuruluşlarına aittir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dönemsel Operasyon

Dönemsel operasyon

MADDE 6 – (1) Türk sivil hava aracı tesciline kayıtlı hava araçlarının, tarihleri ilgili kamu kurum/kuruluşlarınca belirlenen dönemlerde, yurt içi ve KKTC’de icra edilecek operasyonlarında Devlet Hava Aracı olarak kullanılması halinde sivil havacılık mevzuatı geçerli değildir.

(2) Devlet Hava Aracı statüsüne geçiş esnasında ve bu kapsamda hava aracının işletilmesi durumunda uyulması gereken hususlar şunlardır:

a) Uçuş ekibi lisanslandırma, sürekli uçuşa elverişlilik ve operasyonel gereklilikler, ilgili kamu kurum/kuruluşlarının belirleyeceği kurallar kapsamında olacaktır.

b) Hava aracı, Devlet Hava Aracı olarak kullanılırken kesinlikle sivil amaçlı (yolcu, yük v.b. taşımacılık) faaliyetler gerçekleştirilemez.

c) Dönemsel olarak hava araçlarının Devlet Hava Aracı statüsünde kullanılmasına dair sözleşmenin Devlet Hava Aracı kullanma yetkisine sahip ilgili kamu kurum/kuruluşu tarafından hava aracı işleticisi ile birlikte imza altına alınması, sözleşmede hava aracının tarih aralığı açıkça tanımlanan dönemde Devlet Hava Aracı statüsünde kullanılacağı belirtilmesi ve bu sözleşmenin (revize edilmesi veya iptal edilmesi durumları da dahil olmak üzere) Genel Müdürlüğe ilgili kamu kurum/kuruluşu tarafından resmi yazı ile bildirilmesi gerekmektedir.

ç) Sözleşmede belirlenen süreler başlamadan önce, ilgili kamu kurum/kuruluşu tarafından gerçekleştirilecek dönemsel operasyonlarda Devlet Hava Aracı statüsünde kullanılacak hava araçlarının ve görev alacak uçuş ekibinin Genel Müdürlüğe ilgili kamu kurum/kuruluşu tarafından resmi yazı ile bildirilmesi gerekmektedir.

d) Dönemsel olarak Devlet Hava Aracı statüsünde kullanılacak hava araçlarının Genel Müdürlüğe bu maddenin ikinci fıkrasının c bendi kapsamında bildirildikten sonra tescil sertifikası tekrar düzenlenerek işleticiye gönderilir. Tescil sertifikasının açıklama bölümüne “2920 sayılı Kanunun 3’üncü maddesi gereğince, Türk Sivil Hava Aracı Siciline Kayıtlı

Araçlarının Devlet Hava Aracı Olarak Kullanılması Genelgesi ve ilgili kamu kurum/kuruluşu tarafından ... tarih ve ... sayılı resmi yazı kapsamında ... - ... tarihleri arasında geçici olarak Devlet Hava Aracı statüsüne alınmıştır.” ibaresi eklenir.

e) Türk sivil hava aracı siciline hava araçları ile Devlet Hava Aracı faaliyetleri için yapılan uçuşlarda sivil uçuş kodu kullanılmayacak olup, Transponder’da da sivil uçuş kodu bağlanmayacaktır.

(3) Dönemsel olarak Devlet Hava Aracı statüsünde görev alan hava araçlarının ve uçuş ekibinin sivil statüye dönüşü için aşağıda belirtilen hükümlerin işletici tarafından sağlanması gerekmektedir:

a) Dönemsel olarak Devlet Hava Aracı statüsünde görev alan hava araçlarının uçuş ekibine ait uçuş, görev ve dinlenme sürelerine ilişkin raporların, işletici tarafından uodops@shgm.gov.tr e-posta adresi üzerinden dönem sonunda Genel Müdürlüğe bildirilmesi gerekmektedir.

b) Uçuş ekibi, Devlet Hava Aracı statüsünde gerçekleştirilecek dönemsel operasyonları sonrasında sivil uçuşa geçiş sürecinde, uçuş, görev ve dinlenme süreleri kapsamındaki gerekliliklerin sivil havacılık kuralları dâhilinde yerine getirilmesine müteakip sivil havacılık operasyonlarında görev alabileceklerdir.

c) Uçuş ekibinin dönemsel olarak Devlet Hava Aracı statüsünde görev alan hava araçları ile gerçekleştirdiği uçuşlara ait uçuş ve görev sürelerinin kaydı tutulacak ve işletme tarafından kümülatif uçuş ve görev sürelerin hesaplanmasına dahil edilecektir. Uçuş ekibinin Devlet Hava Aracı statüsünde uçuş yaptığı işletici dışında başka bir işleticide göreve başlaması durumunda, uçuş ekibi tarafından kümülatif uçuş ve görev sürelerinin mevcut işletici tarafından da uçuş yapacağı yeni işleticiye bildirilmesi gerekmektedir.

ç) Uçuş ekibinin devlet hava aracı statüsünde yaptığı uçuşlar sivil uçuş operasyonları kapsamında kredilendirilir ve son dönem tecrübesi olarak değerlendirilir.

d) Devlet Hava Aracı olarak gerçekleştirilecek operasyon süresince söz konusu hava aracı için uçuşa elverişlilik açısından üreticinin ve hava aracı tipi için mevcutsa tip sertifikasını ve/veya modifikasyon ya da tamir onayını yayımlayan otoritenin uygun bulunduğu sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının gerekleri hava aracı işletici sorumluluğunda Genel Müdürlükçe yayımlanan mevzuat uyarınca yetkilendirilmiş veya kabul edilen onaylı bakım kuruluşu tarafından, ilgili belgelerde hava aracının üretici seri numarası referans verilerek yerine getirilmeye devam edilir. Hava araçları açısından operasyon bitiminde sivil operasyona geçiş öncesinde Genel Müdürlük tarafından söz konusu hava aracı için geçerli olacak mevzuat kapsamında uçuşa elverişlilik denetimi gerçekleştirilmesi gerekmekte olup, bu süreçte hava aracının kontrollü ortam dışına çıktığı değerlendirilir ve Genel Müdürlükçe uygun değerlendirilecek köprüleme bakımı gereklerinin denetim öncesinde onaylı bakım kuruluşlarında uygulanması gerekir.

(4) Dönemsel operasyonlar esnasında hava araçları Devlet Hava Aracı statüsünde değerlendirildiğinden meydana gelebilecek herhangi bir hava aracı ciddi olayı/kazası ile ilgili araştırma ve inceleme sorumluluğu sözleşme tarafı olan Devlet Hava Aracı kullanma yetkisine sahip ilgili kamu kurum/kuruluşlarına aittir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 7 – (1) 24/02/2016 tarihli UOD-2016/2 Sivil Hava Araçlarının Devlet Hava Aracı Olarak Kullanılması Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

İdari yaptırımlar

MADDE 8 – (1) Bu Genelge hükümlerine aykırı davranışlarda bulunulduğunun tespiti halinde ilgililer hakkında 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesi ve/veya 29/01/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC) uyarınca idari para cezası ve/veya Genel Müdürlükçe yayımlanan mevzuat uyarınca idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Genelge yayım tarihi itibari ile yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Genelge hükümlerini Genel Müdür yürütür.